

Oplegger

Algemeen	
Onderwerp	Uitbreiding en efficiëntere inzet van Wmo toezicht en openbaarmaking van de rapportages
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Marjet van Elten
Eenheid	Stafbureau
E-mail	m.vanelten@regiogv.nl
Kenmerk	22.0005187
Datum	30 september 2022

Voorstel

Nummer	Omschrijving
Voorstel 1.	Een tweede Wmo toezichthouder aanwijzen.
Voorstel 2.	Een vorm van 'toezicht' op jeugdvoorzieningen beleggen bij Wmo-toezicht.
Voorstel 3.	Toezicht op PGB (formeel) beleggen bij Wmo-toezicht.
Voorstel 4.	Openbaarmaking van de rapportages van Wmo-toezicht.

Behandeling

Datum	Overleg	Doel	Conclusie
11-10-22	Ambtelijk	Bespreken	Concreet maken welke risico's we lopen als we niets doen.
22-11-22	Uitvoeringsoverleg	Bespreken	Inhoudelijk mee eens. Begrotingswijziging nodig.
01-12-22	Directie-overleg	Bespreken	
15-12-22	Portefeuillehoudersoverleg	Bespreken	

Toelichting

Beknopte toelichting

In maart 2022 heeft de Wmo toezichthouder het jaarverslag Wmo toezicht gepresenteerd in het PFHO. De portefeuillehouders spraken hun zorg uit over de beperkte uren die gemeenten financieren voor Wmo toezicht. Buiten dat het kwetsbaar is om met slechts een toezichthouder te werken, is de Wmo in onze regio omvangrijk en vereist meer uren op toezicht. Tevens is de wens uitgesproken om de rapportages openbaar te maken, omwille van de transparantie. Aan de toezichthouder werd dan ook gevraagd om nog dit jaar (2022) een voorstel te agenderen om tot een betere inzet te komen. Daarbij heeft het DirectieOverleg op 15 sep 2022 de beleidsopdracht 'regionale aanpak zorgfraude' vastgesteld. Onderdeel daarvan is ook meer inzet van Wmo-toezicht. Dit voorstel is een gedeeltelijke uitwerking van genoemde beleidsopdracht.

Met dit voorstel wordt efficiënter gebruik gemaakt van Wmo-toezicht, wordt meer en breder inzicht verkregen in de kwaliteit van de zorg in Regio Gooi en Vechtstreek (wmo, jeugd, pgb) en tevens wordt bewerkstelligd dat de kwaliteit transparant is voor bestuur en inwoners.

Bijlage(n)

Nummer	Omschrijving
Bijlage 1.	Voorstel

Onderwerp	Uitbreiding en efficiëntere inzet van Wmo toezicht en openbaarmaking van de rapportages
Verspreiden	Nee
Contactpersoon	Marjet van Elten
Eenheid	Stafbureau
E-mail	m.vanelten@regiogv.nl
Kenmerk	22.0005187
Datum	30 september 2022

Voorstel

Gevraagd wordt om in te stemmen met een uitbreiding van en efficiënter inzetten van wmo toezicht en het openbaar maken van de rapportages

Voorstel 1:

Een tweede Wmo toezichthouder aanwijzen.

Voorstel 2:

Een vorm van 'toezicht' rechtmatigheid op jeugdvoorzieningen beleggen bij Wmo-toezicht.

Voorstel 3:

Toezicht op PGB (formeel) beleggen bij Wmo-toezicht.

Voorstel 4:

Openbaarmaking van de rapportages.

Inleiding

In maart 2022 heeft de Wmo toezichthouder het jaarverslag Wmo toezicht gepresenteerd in het PFHO. De portefeuillehouders spraken hun zorg uit over de beperkte uren die gemeenten financieren voor Wmo toezicht. Buiten dat het kwetsbaar is om met slechts een toezichthouder te werken, is de Wmo in onze regio omvangrijk en vereist meer uren op toezicht. Tevens is de wens uitgesproken om de rapportages openbaar te maken, omwille van de transparantie. Aan de toezichthouder werd dan ook gevraagd om nog dit jaar een voorstel te agenderen om tot een betere inzet te komen.

Kernboodschap

Met dit voorstel wordt efficiënter gebruik gemaakt van Wmo-toezicht, wordt meer en breder inzicht verkregen in de kwaliteit van de zorg in Regio Gooi en Vechtstreek (wmo, jeugd, pgb) en tevens wordt bewerkstelligd dat de kwaliteit transparant is voor bestuur en inwoners.

Concreet betekent het voorstel voor de inwoner: dat een inwoner kwalitatief betere ondersteuning krijgt, dat er meer zicht is op ondersteuning die onder de maat is en daarop ingegrepen kan worden door de Regio/gemeente.

Voor de gemeente levert dit voorstel op: meer onderzoeken, breder (wmo, jeugd, pgb), betere kwaliteit door o.a. tegenlezen rapportages, vier ogen principe tijdens onderzoeken, voldoen aan de wettelijke eis (mogelijk 2023/2024) tot openbaarmaking van de rapportages.

Het heeft een meerwaarde om via een Wmo toezichthouder toezicht te houden op de kwaliteit van Wmo-voorzieningen. Wmo toezicht is een wettelijke taak met bevoegdheden van een toezichthouder volgens de Algemene Wet Bestuursrecht. Bevoegdheden zijn o.a. onaangekondigd bezoeken van zorgaanbieders en inzage in dossiers. De taak is door de gemeenten gemandateerd aan de Regio. Er is nu voor 28 uur per week budget. Landelijk zijn er nog geen minimum aantal uren bepaald. Momenteel liggen er bij het rijk toekomstscenario's voor wmo toezicht, omdat een professionaliteitsslag geslagen moet worden. Door onderliggend voorstel wordt daarop voorgesorteerd.

Toelichting

Op verzoek van de portefeuillehouders ligt hier het voorstel voor een betere inzet van Wmo toezicht. Het voorstel om formatie uit te breiden wordt gerechtvaardigd, omdat daarmee tevens efficiënter gewerkt kan worden en de kwetsbaarheid (vervanging, vier-ogen-principe) van slechts één toezichthouder wordt opgelost.

De Wmo toezichthouder bezoekt zorgaanbieders die zowel volwassenen als jeugdigen begeleiden. De Wmo-toezichthouder heeft geen bevoegdheid voor jeugd. De inspectie (IGJ) is aangewezen als toezichthouder voor de kwaliteit van jeugdvoorzieningen. De gemeente is wel bevoegd om een toezichthouder jeugd rechtmatigheid aan te stellen. De lokale kwaliteitsmedewerkers jeugd geven aan dat vertrouwd wordt op inkoop en contractbeheer, maar dat meer zicht op de kwaliteit de dienstverlening aan de inwoner aanzienlijk zal verbeteren. De beleidsadviseurs jeugd van de Regio zeggen weinig zicht te hebben op de kwaliteit. Ze vinden het toezicht door de IGJ ontoereikend. In het contract tussen de gemeenten/Regio en de aanbieder zien ze aanknopingspunten om meer te sturen op kwaliteit.

De Wmo toezichthouder voert ook toezicht uit op pgb zorgaanbieders. In de afgelopen twee jaar zijn circa 5 onderzoeken per jaar uitgevoerd. In totaal zijn in de regio circa 200 pgb aanbieders. De onderzoeken zijn gedaan binnen de beschikbare formatie. Gebleken is dat de kwaliteit beduidend minder is dan bij de gecontracteerde aanbieders. Lokaal wordt aan de voorkant kritisch gekeken, maar gedurende de zorg is alleen de consulent betrokken, die ook de beschikking afgeeft. Ook hier is toezicht op de wmo-doelen (o.a. veiligheid en doelgerichtheid) van meerwaarde in het belang van de (kwetsbare) inwoner.

De landelijke ontwikkelingen en onderzoeken benadrukken dat verdere professionalisering van Wmo-toezicht sneller moet gaan. Dit betekent naast onderzoeken doen ook scholing en verbeteringen doorvoeren in o.a. de werkwijze. Regio Gooi en Vechtstreek loopt niet voorop, maar zeker ook niet achteraan. Toch moeten we met twee onderwerpen in onze regio op korte termijn aan de slag namelijk het vier-ogen-principe en de openbaarmaking van de rapportages.

Doel

Efficiënter gebruik maken van Wmo-toezicht, inzicht in de kwaliteit van jeugdhulp en pgb aanbieders en meegaan in de landelijke professionalisering van Wmo toezicht.

Argumenten

Voorstel 1, tweede Wmo toezichthouder:

- Een tweede toezichthouder maakt het vier-ogen-principe mogelijk (professionele eis en eis voor openbaarmaking rapportages)
- Formatie voor 1,5 a 2 fte is in lijn met de landelijke eisen en ontwikkelingen.
- Een onderzoek in opdracht van de rijksoverheid heeft vier toekomstscenario's geopperd. Meest waarschijnlijk is dat de volgende onderdelen over een of twee jaar in ieder geval voorgeschreven worden en wettelijk verankerd: regionaal werken, een zekere landelijke standaard, openbaarmaking rapportages, transparant en onafhankelijk toezicht.

Zie ook noot

Voorstel 2, 'toezicht' op jeugdhulp:

- Veel zorgaanbieders bieden zorg aan jeugdigen en volwassenen. Juist de overgang van 18-naar 18+ is kwetsbaar.
- Het toezicht op jeugd is 'verkeerd' belegd en met weinig capaciteit. Jeugdhulp is onder contract bij gemeenten en landelijk in toezicht bij 25 inspecteurs. De Inspectie geeft aan, met deze beperkte capaciteit, pas te acteren bij ernstige signalen. Terwijl toezicht ook heel goed preventief kan werken.
- Regionaal hebben we ook veel belang bij goed (toe)zicht op jeugdvoorzieningen. De IGJ juicht initiatieven toe om regionaal hier invulling aan te geven binnen wettelijke kaders. Hierover heeft de wmo toezichthouder contact gehad met een inspecteur/toezichthouder van de IGJ.
- Wmo-toezicht kan 'toezicht' op jeugd bij aanbieders die volwassenen en jeugdigen begeleiden (bijna) in een moeite door meenemen.
- Wmo toezicht heeft kennis van het regionale aanbod en ziet toe in het perspectief van het totale regionale zorglandschap.

- Een toezichthouder jeugd rechtmatigheid mag door de gemeenten aangesteld worden. Toezicht op de kwaliteit is voor jeugd belegd bij de IGJ. Rechtmatigheid en kwaliteit hangen samen. Daarmee is een deel van het toezicht op de kwaliteit geborgd. Contractbeheer voert gesprekken en doet controles op basis van de contractuele afspraken. Hiermee is een deel van de controle op kwaliteit geborgd. Het is een keuze om zicht op de jeugdvoorzieningen te versterken door een toezichthouder aan te stellen.

Voorstel 3, pgb:

- PGB valt binnen de bevoegdheden van de Wmo-toezichthouder.
- De toezichthouders doen vanaf najaar 2020 een onderzoek naar pgb op verzoek van de gemeenten. Op verzoek van de gemeenten is wmo toezicht doorgegaan met de pgb onderzoeken. Gezien de achterblijvende kwaliteit is een hogere inzet nodig.

Voorstel 4, openbaarmaking:

- Past in de Wet Open Overheid.
- De wettelijk verplichting tot openbaarmaking is op handen (waarschijnlijk 2023/2024)
- De rapportages zijn al grotendeels geschikt voor openbaarmaking. Dit is juridisch gecheckt.

Kanttekeningen

Voorstel 1:

- Er zijn nog geen landelijke besluiten genomen over de toekomst van Wmo toezicht.

Voorstel 2:

- Het toezicht op de kwaliteit van jeugd is belegd bij de inspectie. Klein risico is dat de Wmo-toezichthouder buiten de wettelijke kaders handelt. Aanstellen van een toezichthouder rechtmatigheid jeugd is een alternatief. Ook is nog intensievere controle neerleggen bij contractbeheer een mogelijkheid.

Voorstel 3:

- De samenhang met rechtmatigheid is sterk, daarom is een toezichthouder rechtmatigheid met uren voor wmo noodzakelijk. Regionaal in kaart brengen van lokale inzet van sociale rechercheurs en toezichthouders is een actie die nog uitgevoerd moet worden. Dit is ook onderdeel van de beleidsopdracht 'regionale aanpak zorgfraude'.

Pgb aanbieders scoren tot nu toe vaak minder op kwaliteit. Zie jaarverslag wmo toezicht <https://www.wmotoezichtgv.nl/contact/downloads/> voor de resultaten. De helft voldoet niet. Bij gecontracteerde aanbieders, is er niet 1 die niet voldoet. Dit vraagt bij openbaarmaking om een zorgvuldig onderzoekstraject door de toezichthouder om bezwaren te voorkomen.

Voorstel 4:

- Openbaarmaking is een extra taak voor de bezwaarcommissie van de Regio. Ervaring van andere regio's leert dat we maximaal 2 bezwaren per jaar kunnen verwachten.

Welke risico's lopen we als we niets doen?

1. Geen vervanging van de wmo toezichthouder in vakanties en bij ziekte. Voor meldingen van calamiteiten is bereikbaarheid noodzakelijk. Huidige wmo toezichthouder checkt in vakanties/op vrije dagen mail en telefoon voor eventuele meldingen van calamiteiten.
2. We voldoen op termijn niet meer aan de landelijke eisen. Er liggen plannen voor professionalisering van wmo toezicht. zie ook noot.
3. We voldoen binnenkort niet meer aan de WOB/WOO (Wet Open Overheid). Openbaarmaking van de rapportages zal verplicht worden.
4. Openbaarmaking van de wmo toezicht rapportages kan alleen bij hantering van het vier-ogen-principe tijdens het onderzoek.
5. De kwaliteit van wmo toezicht staat onder druk als gedurende langere tijd maar één toezichthouder werkzaam is (kokervisie, geen tegenlezer voor de rapportages, geen vier-ogen-principe tijdens locatiebezoeken, geen complementaire ervaring/deskundigheid).
6. Te weinig zicht op de kwaliteit van de zorgaanbieders, door de minimale capaciteit voor toezicht. Mede door het langlopende contract van 8 jaar, bestaat het gevaar dat aanbieders achterover gaan leunen. Dat is een risico voor de kwaliteit van de dienstverlening aan onze

kwetsbare inwoners. Bij voorbeeld het niet controleren/spreken met aanbieders of ze de Meldcode gebruiken en medewerkers hiervoor scholen, is een reëel risico voor de veiligheid van cliënten. We willen juist dat ze blijven verbeteren, leren en ontwikkelen.

7. We benutten niet de mogelijkheid om via toezicht jeugdaanbieders te onderzoeken. Toezicht op de kwaliteit van jeugdaanbieders ligt bij de IGJ (Landelijke inspectie). Gemeenten mogen wel een toezichthouder rechtmatigheid aanstellen voor jeugdaanbieders.
8. Wmo toezicht moet ook werken aan de eigen kwaliteit om geloofwaardig te kunnen zijn bij zorgaanbieders. Productie draaien (=onderzoeken doen) en werken aan professionalisering van wmo toezicht in 28 uur door één toezichthouder, is geen duurzame keuze.

Financiën

Een begrotingswijziging is nodig om de financiële dekking te realiseren. Bij een uitbreiding van 1fte (36 uur per week) voor wmo toezicht zijn de kosten:

	2022		Bedrag
Regio (op basis van 1-1-2020, conform begroting)	246.584	100%	€ 122.583,00
Onderverdeling:			
Blaricum	11.540	5%	€ 5.736,82
Eemnes	9.247	4%	€ 4.596,91
Gooisemeren	58.055	24%	€ 28.860,58
Hilversum	90.831	37%	€ 45.154,33
Huizen	41.273	17%	€ 20.517,83
Laren	11.280	5%	€ 5.607,57
Weesp	-	0%	€ 0,00
Wijdemeren	24.358	10%	€ 12.108,96

Noot

Uit een onderzoek onder 25 GGD'en respons 20, blijkt dat gemiddeld 3,1 wmo toezichthouders in dienst zijn, 2,1 fte. In opdracht van het ministerie is een onderzoek gedaan omdat de professionaliteit omhoog moet. Dit blijkt jaar na jaar uit de onderzoeken die de igj jaarlijks uitvoert naar wmo toezicht. <https://open.overheid.nl/repository/ronl-5c34c4a3-8d7e-421a-8cbd-296ca8135127/1/pdf/toekomstscenarios-wmo-toezicht.pdf> Hoeveel beleidsvrijheid gemeenten gaan krijgen is nog niet duidelijk. Onderwerpen die vrijwel zeker worden voorgeschreven zijn: regionaal werken, een zekere landelijke standaard, openbaarmaking rapportages, transparant en onafhankelijk toezicht.